

ЪРСКИН КОЛДУЕЛ ПРАЗНАТА СТАЯ

Превод от английски: Кръстан Дянков, 1980

chitanka.info

Видях я за първи път почти година след сватбата им. Погребението свърши, всички си тръгнаха, останахме в стаята сами. Нямах какво да ѝ кажа, тя също мълчеше, мълчеше още от предната сутрин. Водиха се с Финли малко повече от година. Тя още нямаше и двайсет — истинско дете, макар да беше с оформено тяло на младо момиче.

Седя до прозореца, загледана навън, в гъстеещия здрач, до свечеряване. Не бях запалил лампата, а тя, вече няколко часа, седеше неподвижна на стола. От мястото си виждах нейния тъмен силует, очертан неподвижно върху сивата привечер като абаносова гравюра върху камък. В този миг разбрах, че хубост може да има и в скръбта.

Финли беше единственият ми брат, а преди смъртта си — едничкият близък човек, който ми беше останал в света. Сега тя беше вдовица.

Казваше се Томасика, но нито веднъж досега не бях произнасял името ѝ. Не можех да свикна; в непознатото име нещо издига щит срещу безразсъдното натрапване на чуждите хора. А когато настъпи миг да се обърна към нея, съзнавах, че устата ми ще произнесат звукосъчетание, което е само нейно.

За къщата бях чужд, не бяхме още разменили и една дума. Финли беше неин съпруг и мой брат, а аз все тъй не знаех какви сме с нея помежду си. Разбирах, не можеше да останем в къщата сами по-дълго време, без да си дадем сметка къде и какво са нейното и моето място.

Вечерта беше студена, тъмната стая бавно растеше, сякаш беше празно пространство, което се разширява в своите безстенни и огромни размери. Безцветната дрезгавина преминаваше във вечер и профилът ѝ ставаше все по-мътно очертан. Стените отстъпиха, като че стаята никога не ги е имала. Беше просторна стая, а нейната сянка на белезникавата виделина се разтапяше в чернеещия мрак на къщата.

Седнала в другия край на стаята, тя не съзнаваше докрай колко е самотна. Извивката на главата и раменете ѝ се разля в сенките, които я поглъщаха, но тя не мислеше дори за собственото си присъствие. От смъртта на Финли бяха минали едва няколко часа.

Като се изправи да си върви, надигнах се и аз и прекосих стаята. Застанахме на протегнатата ръка разстояние, но истинското разстояние помежду ни можеше да се измери само с размерите на безграничното

пространство, в каквото се превръщаше стаята. Пожелах да я обгърна с ръце, да я утеша, както бих утешил любим човек, но тя бе вдовицата на Финли, а стаята със своите стени правеше разстоянията неизмерими. Празна и огромна, тя плуваше в мрачината на безкрайната си пустош. Дори искрата на кремък би ни ослепила със силата на светлината си, а веднъж подпалени от нея, бихме се превърнали в пепел.

Преди да дойда в тази къща, не бях и помислял за момичето, което се нарича Томасика, а ето сега тя бе вдовицата на моя брат.

Цветята в стаята се бяха свили — идеше нощ, — но розите продължаваха да капят и листата им нежно падаха на пода.

Като се обърнах в тъмното към нея, тя ненадейно прошепна:

— Нахрани ли тази вечер зайците на Финли?

— Да, нахраних ги — казах аз. — Дадох им, да хрупкат колкото щат. Нищо няма да им липсва.

Косата ѝ бе нападала по раменете, гъста и тежка, като кипнал водопад. Имаше цвят на портокал и странно подхождаше на мрака в стаята и на черните ѝ дрехи. Цветът правеше лицето ѝ още по-скръбно, защото около главата ѝ сенките изглеждаха най-гъсти. Загледах се в мастилената чернота на стените, които се губеха, и ми се стори, че виждам портокаловите ѝ къдри, пръснати върху гърдите на брат ми, който целува нежното лице и гали заоблените ѝ ръце. Богата и красива, годината на тяхната любов се разтапяше, макар и бавно, в настъпващия мрак. Тъкмо в мрака на празната стая можах да повярвам в неизбежността на смъртта, да повярвам в тъгата, изпълнила нейното сърце. Хора, които цяла година са се радвали на любовта си, не могат да повярват в смъртта, в нейната безвъзвратност, най-малко тя. Исках да ѝ разкажа всичко, което зная, но от словата ми би излязло само една изтъркана фраза. Нейната любов не можеше да се смесва със смъртта, тя за нищо на света не би разбрала това.

Настъпваше нощ.

Не видях, че тръгва, но усетих, че столът до прозореца е вече празен. Вървах до нея, докосвах чуждата покъщнина, търсех где да стъпя — посоката ми даваше портокаловият аромат на косите ѝ.

Тя спря; разбрах, стигнали сме спалнята. Намерих се изправен на прага, гадаех пътя си единствено по дъхавия мирис на портокал, който лъхаше от къдрите ѝ. Тя кръстосваше стаята от ъгъл до ъгъл, а аз стоях

на прага и я чаках да продума, да ме отпрати с едничко слово. Нищо не каза; тъй и не разбрах иска ли още нещо, не разбрах какво е онова, което не бих могъл да извърша.

В празната стая отекваха самотните стъпки от ъгъл до ъгъл, отекваше притихналият студ на леглото. Чух — приближи леглото, допря го с пръсти и отново се върна на килима, после при прозореца. Там спря и отправи поглед в нищото на нощта, в това непрогледно нищо, а аз чаках да ми каже, че трябва да затворя вратата, да си ида и да я оставя сама.

Въпреки че в стаята бе тя, че на прага стоях аз, а току под прозореца се намираха зайците, празнотата около нас се спусна върху къщата като нощна тишина, без звезди и без луна. Протегнех ли ръце, те увисваха в непознати простори, а очите ми сякаш диреха светлина във всяко ъгълче на непроницаемите небеса.

Тя знаеше, че съм на прага и чакам да ме отпрати, но беше безпомощна в самотата си. Знаеше, че не би могла дълго да издържи сама в стаята, чиито стени бяха станали невидими при тия необятни разстояния. Съзнаваше, че отронена в празната тъмнина, думата не би разпръснала самотността, че сама не ще успее да се изтръгне от гигантската къща.

Брат ми беше пратил писмо, пишеше за нея и ме съжаляваше, че си нямам някого като Томасика, когото да обичам. Живяха година, делиха тази къща и това легло. Всяка нощ, един до друг, влизаха в тази стая, тук, дето, ако не бях аз, тя щеше да бъде сам-сама. Но той ѝ бе отнет и сега почувствувах колко пуста е къщата. Аз, който никога не бях изпитвал любов като тяхната, никога нямаше да стана част от нея.

Тя приближи леглото и отново го докосна. Стаята беше тъмна, леглото беше притихнало. Тя разбираше, че отсега нататък ще бъде сама.

Заплака тихо, както плачат момичетата.

Пантофите се изплъзнаха от нозете ѝ, отекнаха, сякаш мъж е захвърлил тежкоподкованите си обуца на пода.

Като посегна към гребена на масичката и той падна в тъмното, стори ми се, че несръчни мъжки ръце, дирещи пътя си в мрака, са съборили часовници и огледала.

Коленете ѝ се удариха в някакъв стол, но сякаш през тъмната стая вървеше мъж, който сляпо се блъска в покъщнината и грубо ругае

под нос.

Тя свали дрехите си и ги остави на скрина зад леглото, но като че мъж запрати през стаята към далечния стол тежкото си палто и панталоните.

Тя отвори безшумно прозореца, но сякаш го блъсна мъж, комуто е омръзнало да чака.

Седна на ръба на леглото и легна, но в него сякаш се хвърли мъж, който шумно дръпна завивката върху себе си.

Тя нечуто се извърна и протегна ръка към съседната възглавница, но ми се стори, че в празната стая се мята мъж, който блъска възглавниците с юмруци.

Ридания разтърсваха тялото ѝ, едва разклащаха пружините на леглото и матрака, но все едно, че върху тях безмилостно се тръшкаше мъж, който не може да подчини силата си на своята воля.

Не помня колко съм стоял на прага в очакване да ме отпрати с една едничка дума. Времето в смолистата чернота на тази къща от празен мрак вървеше в началото бързо, а сетне се забави. Може час да е било, може и пет.

Отворих уста, проговорих. Звукът на словата ми отекна навсякъде, сякаш нямаха край.

— Лека нощ, Томасика — рекох разтреперан.

Тя изпищя от уплаха и болка. Да беше я пробол някой в сърцето, пак не би извикала тъй пронизително.

После бавно се преобърна в леглото на другата страна.

— Боже мой! Боже мой! Боже мой!

Възглавницата, която притискаше в ръце, падна от леглото на пода и в мрака се разнесе трясък като че отсечено дърво се сгромолясва вдън горите.

Вечерта свърши и в празната стая настана нощ.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.